

ENVER LJUBOVIĆ

BRINJSKA I SENJSKA PLEMENITA OBITELJ VUČETIĆ-VUCHETICH

Enver Ljubović
Vladimira Čopića 1
HR 53270 Senj

UDK: 929 Vučetić-Vucetich, obitelj
929.5(497.5)
Izvorni znanstveni članak
Ur.: 2005-11-28

Autor u navedenom prilogu opisuje višestoljetnu povijest poznate brinjske i senjske plemenite obitelji Vučetić koja se u povijesnim dokumentima pojavljuje u raznim oblicima prezimena: Vuchetich, Vuczetich, Wutschetisch i Vučetić. Obitelj se u povijesnim dokumentima javlja još u drugoj polovici 15. stoljeća u Srednjovjekovnoj bosanskoj državi.

Upoznaje nas s podrijetlom i najstarijem spomenu obitelji, rasprostranjenosti i raseljavanju, mjestima gdje danas žive, plemićkim grbovima te najpoznatijim i najistaknutijim članovima ove brinjske i senjske plemenite obitelji.

Mnogi članovi ove obitelji zbog različitih zasluga, a ponajviše vojničkih dobili su plemstvo i grb s pridjevcima "de Brin" i "de Cseney". Velik broj članova ove obitelji su početkom 19. stoljeća naselili (iz Brinja) područje grada Cseneya (Čeneju) u blizini Temišvara u Rumunjskoj.

Do danas su poznata tri grba obitelji, a najstariji je grb Pribislava Vučeticha iz 1475., zatim grb Radmana Vucheticha iz 1569. te grb iz 1652., odnosno grb s grbovnice iz 1753. godine.

Osim grbova autor donosi i nekoliko drugih dokumenata: testament Pribislava Vučetića, dozvolu generala Herbeersteina brinjskom knezu Pavlu Vučetiću, rodoslovlje obitelji Vučetić iz 1823., životopis Nikole pl. Vučetića, grbovnicu iz 1753. godine i nekoliko fotografija najistaknutijih i najpoznatijih članova ove plemenite obitelji.

Prezime Vučetić dolazi od riječi vuk koja se dosta često susreće u bosanskoj i dinarskoj antroponimiji.¹ Dakako, prezime je nastalo od imena Vučeta, a Vučetina djeca su Vučetići. Ovo se prezime u povijesnim dokumentima javlja u obliku: Vuchetich, Vuczetich, Wutschetisch i Vučetić.

¹ P. ŠIMUNOVIĆ, 1995, 200, 359.

Prvi se spomen o ovoj plemićkoj obitelji nalazi u testamentu bosanskog plemića Pribislava Vucheticha - lancilaga, tj. kopljanika, viteza od Bosne, od 25. ožujka 1475. godine.² U testamentu on izražava svoju posljednju želju o naslijeđu imovine nakon njegove smrti.

Spomenuti Pribislav vjerojatno je bio predvodnik bosanske srednjovjekovne vojske u mnogobrojnim ratovima. Bio je savjetnik na dvoru bosanskog i humskog velikaša Stjepana Vukčića Kosače, a iz testamenta je vidljivo da je bio i diplomat na službi u Italiji. Uz tekst testamenta sačuvan je i njegov grb koji predstavlja do sada najstariju varijantu grba ove plemićke obitelji. Pokopan je u gradu Padovi u Italiji.

Iz svega možemo zaključiti da Vučetići vode podrijetlo iz Bosne i Hercegovine, a u Hrvatsku su se doselili nakon pada Hercegovine pod Osmanlije (oko 1482. godine) u vrijeme kad je cvijet hrvatskog plemstva iz Bosne i Hercegovine bježao pod naletima Osmanlija u sigurnije krajeve.

Sačuvan je i jedan povijesni dokument ili dozvola austrijskog baruna, generala i vrhovnog zapovjednika Vojne krajine Herbersteina brinjskom knezu Pavi Vučetiću, izdan u Senju 1651. i pisan na hrvatskom jeziku.

Ovim dokumentom general Herberstein dopušta Pavi pl. Vučetiću, vojvodi i knezu Brinja, držanje osobnih stvari u utvrdi brinjskoj, jer su Turci često pljačkali i palili Brinja i okolicu.³

Postoji više nesrodnih rodovskih zajednica ovoga prezimena: ima ih na otoku Viru i Hvaru, a na Kordunu su Vučetići pravoslavne vjere⁴.

---

² Testament lancilaga (kopljanika) bosanskoga kneza Pribislava Vucheticha nalazi se u Archivio notario, Not. Pini Nicolo (78., 1) u Archivio Stato di Venezia. Lancilago ili kopljanik, a to je dvorska dužnost, vjerojatno, predvodnika odnosno zapovjednika kraljevske vojske. U testamentu su kao svjedoci navedeni Presbyter Antonius Benedictus Sancti Angeli m/p i Alexander Clericus Sancte Marie m/p.

Grb spomenutog Pribislava Vučetića iz 1475. godine danas se nalazi u vlasništvu obitelji pok. Fedora pl. Vučetića iz Zagreba.

³ Presliku dokumenta za obradu ustupio mi je gospodin Branimir pl. Vuchetić pa mu i ovom prigodom najtoplije i najiskrenije zahvaljujem.

⁴ Ratko Vučetić iz Beograda tvrdi, na temelju povijesnih dokumenata koji su sačuvani, ali prema svojoj interpretaciji, da postoje dvije grane obitelji Vučetić. Jedna je grana rimokatolička, a sačinjavaju je Vučetići podrijetlom iz Dubrovnika, čije korijene imaju bokokotorski, hvarski i virski Vučetići. Povijesni dokumenti o ovoj grani Vučetića postoje u Državnom arhivu u Dubrovniku. Ratko Vučetić ne navodi brinjske Vučetiće jer, zasigurno, nije raspolagao s povijesnim podacima i dokumentima vezanim za ovu poznatu plemićku granu brinjskih Vučetića.

Drugu granu ove plemićke obitelji čine Vučetići pravoslavne vjeroispovijesti, čiji su mnogobrojni obiteljski dokumenti sačuvani u manastiru Morača u Crnoj Gori.

Zemljišne knjige Ogulinske pješačke graničarske pukovnije, tj. Jozefinski katastar iz 1780. godine sadrže podatke o tri kućne zadruge u Stajnici. Nakon oslobođenja Banovine i Korduna od Osmanlija Vučetići se naseljavaju na Kordunu (Tobolić kod Slunja).

Najjača i najpoznatija grana Vučetića brinjski su Vučetići s pridjevkom "de Brin" od kojih je nastao odvjetak roda Vučetića s pridjevkom "de Cseney", zatim hvarski, virski te Vučetići pravoslavne vjeroispovijesti iz Vilusa kod Nikšića, Kalinovika, Nevesinja i Dobrovog Polja u Bosni i Hercegovini.

Vučetići s pridjevkom "de Brin" i "de Cseney" jedan su od najstarijih i najrazvijenijih rodova u brinjskome kraju. I danas u okolici Brinja postoji toponim Vučetića Selo, u kojem žive Vučetići.

Vučetići se spominju prvi put u Brinju u brevijaru iz 1486. godine koji je načinio neki pop Stipan, a postoji i bilješka u nekoj listini iz 1515. vezana za selo Dabar kod Brinja, gdje su župnici zapisivali dugove pojedinih župljana crkvi. U spisu se spominju, uz mnoge rodove, i plemeniti Vučetići u Dabru kod Brinja. Godine 1645. spominju se u poznatom popisu vojne posade Brinja kao plemeniti starosjedilački rod koji je imao svoje posjede u okolici Brinja (Stajnica i Jezerane), pa su kao plemeniti rod zauzimali visoke vojničke položaje u brinjskoj vojnoj posadi. Tu se još navodi i ime Pavla Vučetića, poznatoga brinjskog vojvode.⁵

Tijekom 18. stoljeća jedan se ogranak ove brinjske obitelji naseljava u Ogulin, gdje ulaze u vojničku službu, pa se spominju u zemljišnim knjigama iz 1775. (imamo podatke za jednu kućnu zadrugu Vučetića⁶). U Ogulinu su razvili naselje u Sv. Jakovu i Gavanima.

Obiteljski su nadimci brinjskih i stajničkih Vučetića: Antonovi, Božini, Garini, Kovači, Škuturi i Gužve.

Vučetići su bili časnici, svećenici, suci i drugi odličnici koji su vjerno služili austrijsku vlast, a zauzimali su i visoke položaje u vojničkoj, crkvenoj i državnoj hijerarhiji.

Nekoliko članova obitelji roda Vučetića odselilo se 1820. godine iz Brinja u Ceney, zapadno od grada Temišvara u Rumunjskoj, pa se ta grana Vučetića naziva ugarskim plemićima s pridjevkom "od Brinja i Cseneya".

---

⁵ H. SALOPEK, 1999, 303; R. LOPAŠIĆ, 1884, 109, 171. Vučetići su ovdje spomenuti kao plemeniti rod iz plemena Dabrana iz sela Dabra u okolici Brinja.

⁶ H. SALOPEK, 1999, 303.

Obitelj je dala nekoliko crkvenih uglednika, časnika i znanstvenika, koji su se isticali u crkvenoj i vojnoj hijerarhiji.

Prema popisu stanovništva iz 1931. godine u Brinju je živjelo 35 obitelji Vučetića, u Slavonskom Brodu i Vinkovcima po tri obitelji, u Kutini, Sisku i Slatini po dvije te u Garešnici i Vukovaru po jedna obitelj

Najstarije rodoslovlje obitelji Vučetić izradio je 1921 godine Aleksandar pl. Vučetić s pridjevcima "de Brin" i "de Cseney", po nadimku Šandor, veliki župan Županije zagrebačke u miru.

Rodoslovlje stare hrvatske plemenite obitelji s pridjevcima "de Brin" i "de Cseney"⁷ izradio je boraveći u svojoj vili na Plitvičkim Jezerima. Pisanje rodoslovlja započeo je 1920., a konačno ga završio godine 1921.

Šandor Vučetić ovo je rodoslovlje bazirao na prvom izrađenom rodoslovlju iz 1873. godine. Njegovo rodoslovlje započinje s Pribislavom Vučetićem i njegovih šestoro djece: Raphaelusom (Rafaelom), Georgiusom (Jurjem), Catharinom (Katarinom), Barbarom i Anom, a zatim nastavlja s Paulusom (Pavao), poznatim vojvodom Brinja, te navodi njegovih četvero djece: Georgiusa (Jurja), Petrusa (Petra), Philumenu (Filomenu) i Wolfganga (Vuka). Grana obitelji ponovno se nastavlja preko tri sina: Michaela, Paulusa (Pavao) i Stephanusa (Stjepana). Nakon toga nastavlja bilježeci osobe sve do 1920. godine te navodi članove obitelji Vučetića kroz 13 generacija, tj. preko 260 godina. U samom rodoslovlju ukupno je navedena 591 osoba, a od toga su 577 muške osobe i 14 ženskih osoba.

Sve osobe navodi čak i po zanimanju, pa je tako u obitelji bilo: 14 svećenika (nadbiskup, dvorski kapelan, 3 kanonika i 9 župnika). Vojnika je bilo oko 200, a njih 103 dobila su neko od vojničkih odlikovanja; među njima bila su 33 časnika, i to: 1 podmaršal, 3 pukovnika, 1 potpukovnik, 1 major, 1 kapetan, 4 konjanička –nosar-grenadira, 7 natporučnika, 3 poručnika i 3 kadeta. Na bojnopolju poginula su ukupno 103 člana ove obitelji: u razdoblju od 1796. do 1814. godine 22 osobe, a u razdoblju od 1914. do 1918. godine 17 osoba, tj. ukupno 39 osoba).

U rodoslovlju navodi i broj iseljenih u SAD ili u neke druge prekomorske zemlje. Tako je iz grada Cseneya u Rumunjskoj emigriralo u Detroit (SAD) 6 osoba, u Chicago 3 osobe, odnosno da je ukupno emigriralo 29 osoba.

Osim ovoga rodoslovlja postoji još i rodoslovlje obitelji Vučetić iz 1823. godine, koje je sastavio austrijski pukovnik Nikola Rukavina u Ogulinu

---

⁷ Aleksandar pl. Vučetić-Šandor, *Rodoslovlje stare plemenite obitelji Vuchetich "de Brin" et "de Cseney", Plitvička jezera, godine Spasa 1921. (neobjavljeni rukopis iz njegove ostavštine)*. Ovo rodoslovlje se danas nalazi kod potomaka gospodina Šandora, njegovog sina Fedora i unuka.

1820. godine⁸. U njemu se prvi spominje Paul (Pavao) Vuchetich iz 1652. godine, zatim slijedi Wolfgang (Vuk) pa njegovi sinovi Lovre, Michael i Paulus. Ovo rodoslovlje je nešto kraće od rodoslovlja koje je sastavio Šandor Vučetić naime sadrži ukupno devet generacija Vučetića iz Brinja, Stajnice, Jezerana, Lipica i raseljenih Vučetića u rumunjskom gradu Cseneyu kod Temišvara.

Vučetići na otoku Hvaru također su dosta brojna skupina Vučetića, a po usmenoj predaji koja se prenosila s koljena na koljeno podrijetlo vode iz Boke kotorske u Crnoj Gori⁹, kao i Vučetići s otoka Vira. Oni su dolaskom u novi kraj podigli svoje nastambe na otočiću Marinkovac pred ulazom u hvarsku luku, a kasnije su se preselili u sam grad Hvar.¹⁰ Iz ove hvarske grane Vučetića vodi podrijetlo poznati književnik Šime Vučetić. On je sastavio i kratko rodoslovlje svoje uže obitelji iz Hvara, Vele Luke i Korčule kroz šest generacija. Početak seže od Šimuna Vučetića "Ingleza", šukundjeda pjesnika Šime Vučetića, koji je imao dvanaestero djece iz prvog braka, a drugi put se oženio u 80-oj godini života. Na kraju rodoslovlja nalaze se imena njegove djece Katje i Dragana. Šimunov sin Šime (1825.-1908.) odselio je u Vela Luku 1852. godine, oženio je Dobrilu Mascarin, sestru admirala Zaccaria.¹¹ Šime Vučetić potomak je Vučetića iz Vela Luke. Hvarski Vučetići ne pripadaju plemenitim obiteljima

Poznata je i brojna obitelj Vučetića na otoku Viru, a to je virska grana Vučetića, kao i ona grana obitelji u gradu Ninu, koja se doselila s Vira. Po jednoj legendi, koja se prenosila s koljena na koljeno, virski su Vučetići došli u Vir s Hvara. Naime, jedan je Vučetić trabakulom punih bačava vina plovio u Sušak i Rijeku. Zahvatilo ga je nevoljama i on je pristao u jednu uvalu na

⁸ Ovo rodoslovlje nalazi se u privatnom arhivu gosp. Branimira Vučetića iz Zagreba.

⁹ Austrijski diplomat dr. W. von Vuchetich (u mirovini) iz Graza posjetio je 1969. godine grad Hvar da sazna o Vučetićima na Hvaru. Tom je prigodom dostavio plemićku diplomu uskoka Radmana Vučetića koji je od cara Maksimilijana II. 5. kolovoza 1569. godine dobio grb i promaknut je u plemićki stalež zbog zasluga u borbi s Turcima. Također je pokazao i testament već spomenutog lacilaga Pribislava Vučetića pisan u Veneciji 1475. godine. Grana Vučetića kojoj pripada i spomenuti diplomat u mirovini dobila je od austrijskog cara Ferdinanda III. alodijalno dobro Brinje zbog zasluga i revnosti u obavljanju vojničke dužnosti. On smatra da se možda može naći neka srodna veza između brinjskih Vučetića i Vučetića iz Hvara, negdje na rijeci Cetini u 15. stoljeću kada su, po svoj prilici, Vučetići došli izravno iz Bosne, a ne iz Boke kotorske, kako tvrde neki povjesničari.

¹⁰ Najstariji podaci o Vučetićima na Hvaru jesu iz 1481. godine, a nalazimo ih u *Periodičnom izvještaju Centra za zaštitu kulturne baštine Općine Hvar*, broj 13 od 30. travnja 1969. godine, urednika dr. Nike Dubokovića Nadalinia. Njegov tekst nosi naslov "Nešto o rodu Vučetića".

¹¹ I. BAŠIĆ, 2004, 28.

otoku Viru. Kad je vidio da je otok nenaseljen, on se po povratku kući odlučio s obitelji naseliti u Vir, a imao je četiri sina. Postoji i predaja u kući Vučetića Bovčevih iz Nina, čiji je predak Bovčić iz Vira, u kojoj se govori o dva brata koji su iz Boke kotorske došli na Hvar, jedan je od braće ostao živjeti na Hvaru, a drugi je nastavio put do otoka Vira i od njega potječu virski Vučetići.¹²

Na temelju matica rođenih i umrlih za župu Vir prof. Ive Bašić došao je do podataka da su se Vučetići zasigurno doselili na Vir u 18. stoljeću, a ne kako su neki tvrdili u 19. st.

Austrijski katastar općine Vir iz 1822. godine bilježi kolone, tj. suvlasnike zemlje na otoku Viru, a među njima se nalaze: Vučetić, Grgo (Škalja); Vučetić, Šime (Čumbura); Vučetić, Blasul (Bovčić); Vučetić, Nikola (Brkljačin) i Vučetić, Vida (od Kunajinih).

Danas na otoku Viru živi 175 osoba prezimena Vučetić, u Rijeci 71, Zadru 49, a u inozemstvu 101 osoba prezimena Vučetić iz Vira i Nina. Najbrojniji su u SAD, Njemačkoj, Australiji, Argentini i Kanadi.¹³ Virski su Vučetići građanskog podrijetla i ne pripadaju plemenitim Vučetićima kao brinjski i čenejski.

Grbovi obitelji Vučetić

Vučetići su kao poznata brinjska plemićka obitelj zbog raznih zasluga, a ponajviše vojničkih, dobili od austrijskih careva nekoliko grbova, a mnogi među njima i razna vojnička odlikovanja.

Do danas poznata su tri grba obitelji Vučetić "brinjskih i čenejskih". Najstariji je grb iz 1475. godine spomenutog kopljanika Pribislava, zatim grb Radmana Vučetića, vojvode senjskih uskoka iz 1569. godine, grb iz 1652. godine, odnosno 1753. godine te pečat Vučetića, zapovjednika utvrde Sinac iz 1790. godine.

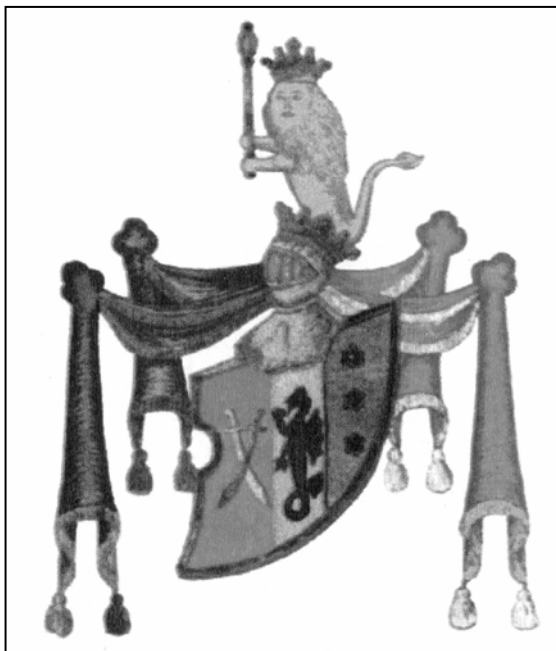
Poznate su i dvije grbovnice: grbovnica cara Leopolda I. iz 1698. godine o dodjeli plemstva i grba Lorenzu i Mihaelu Vučetiću te grbovnica austrijskog cara Ferdinanda III. o dodjeli plemstva i grba Pavlu Vučetiću i njegovoj majci Magdaleni, supruzi Katarini, sinovima Jurju, Vuku i Petru te kćeri Filomeni.

---

¹² Ovo je, dakako, usmena predaja koja se ne može uzeti kao vjerodostojna jer nije potkrijepljena nikakvim pisanim dokumentima.

¹³ I. BAŠIĆ, 2004, 277.

Sl. 1. Grb Pribislava Vučetića iz 1475. godine, danas u vlasništvu obitelji Fedora Vučetića iz Zagreba.

Sl. 2. Grb Radmana Vučetića iz 1569. godine s pridjevkom "de Cseney" i "de Brin".

Radman Vučetić (Vuchetich), uskočki vojvoda, dobio je od cara Maximilijana II. u Beču 5. kolovoza 1569. godine carsko plemstvo i grb zbog zasluga u borbama protiv Osmanlija. Ovaj se grb razlikuje od ostalih grbova obitelji Vučetić u mnogim elementima.¹⁴

Spomenuti Radman Vučetić dolazi u Liku, odnosno Senj i Brinje iz Goražda, tj. iz Bosne i Hercegovine, a pretpostavlja se da se nekoliko članova obitelji Vučetić doselilo oko 1482. godine, tj. nakon pada Hercegovine pod Osmanlije 1482. godine. Danas u Goraždu (Bosna i Hercegovina) nema Vučetića.

Grb uskoka Radmana Vučetića u plavome štitu ima zlatnoga dvorepog lava koji u prednjoj desnoj šapi drži sablju krivošiju. Isti lav kao u štitu nalazi se i kao ures na zlatnoj kacigi grba.

Drugi poznati grb ove plemićke obitelji potječe iz 1569. godine, a treći, koji se i danas nalazi u njihovu posjedu je grbovnica o dodjeli plemstva i grba iz 1753. godine.¹⁵ Plemstvo je potvrđeno i na sjednici Hrvatskog državnog sabora 1753. godine.

Car Leopold I. godine 1652. potvrdio je vojvodi Pavlu Vučetiću i njegovoj djeci Jurju, Vuku, Petru i Filomeni plemstvo, a njegovi unuci Lovro i Mihovil uživali su velika imanja koja je dodijelio isti vladar.

OPIS GRBA IZ 1652. GODINE

ŠTIT:¹⁶ u zlatnome polju crveni štit, na sredini zlatni štitić s plavom podlogom, iza - dvije ukrižene sablje kojima se vide samo vrhovi.

NAKIT: iznad na okrunjenoj kacigi stoji zlatni dvorepi lav koji u šapama drži zlatni buzdovan.

PLAŠT: plavo - zlatni i crveno - srebrni.

GESLO (unutar štita): ET PEDES ET EQUES. (Pješak i konjanik)

Geslo označava potpunu privrženost vojničkoj službi prvog posjednika grba iz obitelji Vučetić.

U mnogobrojnim inačicama plemićkih grbova obitelji Vučetić prikazani su mačevi u svim varijantama te lik uspravnoga lava s buzdovanom u desnoj prednjoj šapi koji stoji na zlatnoj kruni.

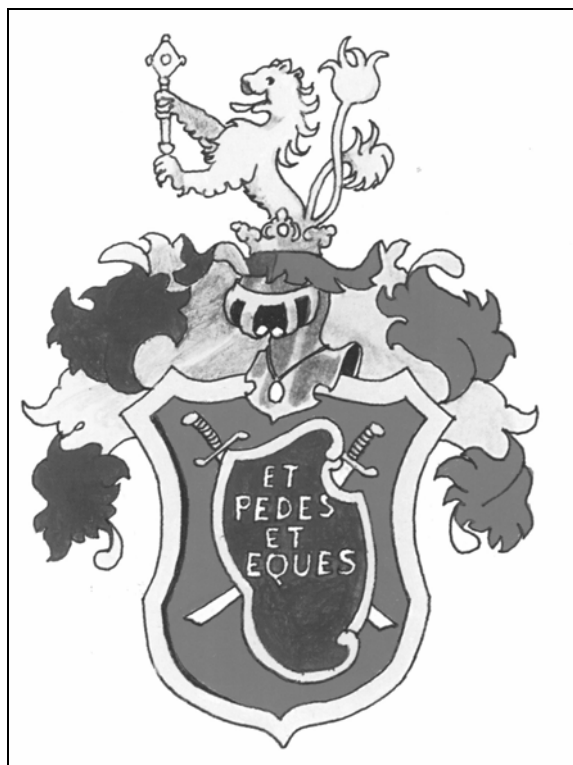
¹⁴ F. HEYER von ROSENFELD, 1873, 136, T. 70; E. LJUBOVIĆ, 1998, 170-171; E. LJUBOVIĆ, 2003, 254.

¹⁵ I. BOJNIČIĆ, 1899, 203, T. 147; S. KR PAN, 1995, 147-148; E. LJUBOVIĆ, 1998, 170-171; E. LJUBOVIĆ, 2001, 188-189, 2003, 254.

¹⁶ P. ŠIMUNOVIĆ, 1995, 359.

Geslo na grbu (unutar štita) iz 1652. godine ET PEDES ET EQUES svjedoči o njihovu glavnom zanimanju - ratovanju i časničkom pozivu koje su obnašali mnogi članovi ove ugledne plemićke obitelji kroz nekoliko generacija.

Sl. 3. Obiteljski grb Vučetića iz 1652. godine

Grb na pečatu Vučetića, zapovjednika utvrde Sinac iz 1790. godine, razlikuje se od grbova jer su u pečatu sasvim drugi likovi.¹⁷

Grb je uspravnom gredom podijeljen u dva srebrna polja u kojima se jedna iznad druge nalaze dvije srebrne šesterokrake zvijezde. Iznad je štita okrunjena zlatna kaciga iz koje proviruje srebrna šesterokraka zvijezda.

¹⁷ I. BOJNIČIĆ, 1999, 236, T. 174. Ovaj se pečat danas čuva u Hrvatskom državnom arhivu u Zbirci pečata.

Poznati članovi obitelji Vuchetich-Vučetić

Dr. Stjepan pl. Vuchetich "od Brinja i Cseneya" rođen je 29. listopada 1836. godine u Cseneyu, u županiji Torontal u Mađarskoj (danas Rumunjska) gdje su mu se roditelji doselili iz Brinja oko 1820. godine.

Pučku je školu završio u Cseneyu, gimnaziju u Temišvaru, Aradu i Bečkereku, a teologiju u Csanadu i Beču, gdje je i doktorirao. Za svećenika zaređen je 1859. godine.

Bio je učitelj matematike i fizike u liceju u Temišvaru.

Od 1866. do 1869. godine bio je mađarski zastupnik u Ugarskom saboru, a 1870. godine postao je tajnikom zagrebačkog nadbiskupa Mihalovića. Kanonik zagrebački i doktor kanonskog prava.

Poslije smrti nadbiskupa Mihalovića, ugarski ga je kralj imenovao zagrebačkim nadbiskupom, ali to imenovanje Sveta Stolica nije potvrdila.

U Hrvatskome je saboru vatreno zastupao Stranku unionista. Umro je u Karpinišu kod Temišvara 15. siječnja 1894. godine, a pokopan je u Zagrebu.

Stjepan pl. Vuchetich "od Brinja i Cseneya" služio je kao časnik Austro-Ugarske, u kraljevskome ugarskome domobranskom konjaništvu, tj. kao pukovnik službovao je u Kraljevskoj ugarsko-hrvatskoj domobranskoj husarskoj pukovniji broj 10 sa sjedištem u Varaždinu.

Početak Prvoga svjetskog rata utemeljio je Kraljevsku ugarsko-hrvatsku domobransko pučko-ustašku pukovniju i postao njezinim zapovjednikom.

Godine 1915. imenovan je, u činu pukovnika, zapovjednikom mađarske, tj. Honved - husarske pukovnije broj 10 sa sjedištem u Marosvasarhelju, a s tom je pukovnijom sudjelovao u borbama austrougarske vojske na ruskom bojištu.

Na ruskom je bojištu tijekom ruske ofanzive 1916. godine bio ranjen i zarobljen, boravio u Sibiru u mjestu Tschita kao vojni zarobljenik.

Kao teški invalid razmijenjen je za jednog ruskog časnika istoga čina i preko Švedske doputovao u Varaždin, gdje je, stalno nastanjen, skromno živio s malom mirovinom kao i većina austrijskih časnika iz Hrvatske. Umro je 1938. godine i pokopan u obiteljskoj grobnici u Varaždinu.

Stipe, Stjepan pl. Vuchetich "od Brinja i Cseneya", ili kako su ga zvali pop Stipe, rođen je 8. studenoga 1873. godine u Brinju.

Gimnaziju je završio u Zagrebu, bogosloviju u Senju, a za svećenika je zaređen 1896. godine.

Kao svećenik je službovao u Jelenju, Pazarištu, Bilaju i Ledenicama. Stjepan Stipe Vučetić bio je član Hrvatskoga državnog sabora od 1911. do 1918. godine.

Kao član Hrvatske stranke prava, frankovac, župnik Stipe pl. Vučetić kandidirao se 1910. godine u Perušiću za narodnog zastupnika u Hrvatskome saboru. Tada je bio izabran na listi pravaša, a i 1913. godine, jer je uživao veliki ugled naroda Like, Gacke i Krbave.

Napisao je nekoliko članaka u tjedniku *Hrvat* koji je izlazio u Gospiću, a taj je tjednik uređivao od 1906. do 1911. godine, dok je službovao kao župnik u Bilaju kod Gospića.

Autor je zanimljive rasprave pod nazivom *Sveti Stjepan, kralj ugarski, nije zaštitnik Kraljevine Hrvatske*, koju je napisao 1910. godine.

Sastavio je popis župnika i kapelana od 1706. do 1941. godine, a prijepis je sastavljen u Ledenicama 1941. godine. Za vrijeme Kraljevine Jugoslavije, kao hrvatski domoljub koji se cijeli život borio za svoju domovinu, zatvoren je u poznati zatvor u Srijemskoj Mitrovici, ali je ubrzo pušten.

Uspostavom Nezavisne Države Hrvatske 1941. godine imenovan je vojnim vikarom hrvatskih oružanih snaga, a tu je dužnost obavljao sve do svoje smrti godine 1945. u Zagrebu.

Pokopan je na groblju Mirogoj uz velike državne počasti i uz sudjelovanje velikog broja ljudi.

Dr. Nikola pl. Vucethich "od Brinja i Cseneya", dvorski kapelan i apostolski protonotar u Beču, diplomat i pisac, rođen je u Stajnici kod Brinja 1743. godine, a umro 1826. godine u Pešti.¹⁸

Bio je osobni ispovjednik carice i kraljice Marije Terezije na njezinu dvoru u Beču te uživao veliki ugled i poštovanje na bečkome dvoru.

On je na dvoru Marije Terezije isposlovao da su Vučetići, izgubivši posjede oko Brinja, tj. u Vojnoj krajini, kao naknadu za to zemljište dobili posjede u Cseneyu u Rumunjskoj, zapadno od Temišvara.¹⁹ Kao utjecajna osoba na dvoru isposlovao je kraljevsku stipendiju za svoga sinovca Matu, budućega vrhunskog pravnika i pravnog pisca.

Mate pl. Vuchetich "od Brinja i Cseneya" rođen je 1769. godine u Brinju. Odgojio ga je stric Nikola, dvorski kapelan i apostolski protonotar, koji je skrbio o školovanju darovitog dječaka. Otac mu je bio Ilija, konjanički satnik, koji je poginuo u ratu s Turcima, a majka Marica, rođena Kalanj iz Krmpota.

Završio je gimnaziju u Vaszu, filozofiju na Kraljevskoj akademiji u Trnavi (danas u Slovačkoj), a pravo u Požunu (danas Bratislava), Beču i Pešti.

¹⁸ Životopis Nikole pl. Vucheticha, dvorskog kapelana (hofkaplana), apostolskog protonotora, diplomata i pisca, napisao je 1830. godine na njemačkom jeziku Tomas pl. Vuchetich.

¹⁹ S. KR PAN, 1997, 4.

Doktorirao je pravo u Pešti 1790. godine i vodio katedru u Velikom Varadinu (danas grad Oradea u zapadnoj Rumunjskoj) i Košicama.

Godine 1808. dolazi u Peštu, gdje na Pravnom fakultetu predaje rimsko, kazneno i privatno pravo. Bio je pravni pisac u Budimpešti, dekan Pravnog fakulteta i rektor Sveučilišta Pazmany Peter u današnjoj Budimpešti.

Napisao je nekoliko knjiga iz pravnih znanosti na latinskom jeziku. Ponosio se hrvatskim podrijetlom i bio jedan od najslavnijih pravnika hrvatskoga podrijetla. Obolio je od tuberkuloze i umro 22. rujna 1924. godine. Pokopan je u crkvi Reda servita u Budimpešti.

Dakako, uz kanonika dr. Stjepana pl. Vucheticha i popa Stipu pl. Vuchetica, borca za hrvatske nacionalne ideale, pravnik Mate pl. Vuchetich postigao je najveću slavu.

Mnogi su Vučetići bili istaknuti časnici austrijske i hrvatske vojske, npr. Luka pl. Vučetić, rođen 1858. godine u Brinju, a umro 1918. godine u Zagrebu, general i zapovjednik 52. pješake pukovnije s činom feldmaršallajtnanta.

Njegov brat, pravnik Ivan pl. Vučetić obnašao je dužnost podžupana Like i Krbave.

Mileta pl. Vučetić, kapetan austrijske vojske, rođen je u Brinju 1766. godine, a umro 1809. godine. Istaknuo se u bitki kod Molborgheta i dobio visoko vojničko odličje za hrabrost.

Toma pl. Vučetić, potpukovnik austrijske vojske, rođen u Brinju 1768. godine, a umro 1832. godine.

Stjepan pl. Vučetić, pukovnik u 9. husarskoj domobranskoj pukovniji.

Janko pl. Vučetić kao pukovnik služio u 1. ugarskoj domobranskoj pukovniji.

Stjepan pl. Vučetić bio je satnik u 10. domobranskoj konjaničkoj pukovniji, a kasnije je prešao u ratno zrakoplovstvo.

Aleksandar pl. Vuchetich "od Brinja i Cseneya", s nadimkom Šandor, rođen je u Cseneyu 1854. godine.

Gimnaziju je završio u Temišvaru, a pravne znanosti u Budimpešti i Zagrebu. Radio je kao lektor mađarskog jezika na Zagrebačkom sveučilištu, a nakon toga bavio se odvjetničkim poslovima. Bio je veleposjednik u Cseneyu, u županiji Torontal u Mađarskoj (danas Rumunjska).

Postao je ravnateljem Hrvatske pošte i brzjava 1888. godine, a na tom mjestu ostaje punih deset godina. Ministarstvo javnih radova i komunikacija 1899. godine premjestilo ga je u Rumunjsku.

U Zagreb se vraća 1906. godine, kada je imenovan velikim županom Zagrebačke županije i gradova Siska, Karlovca i Petrinje.

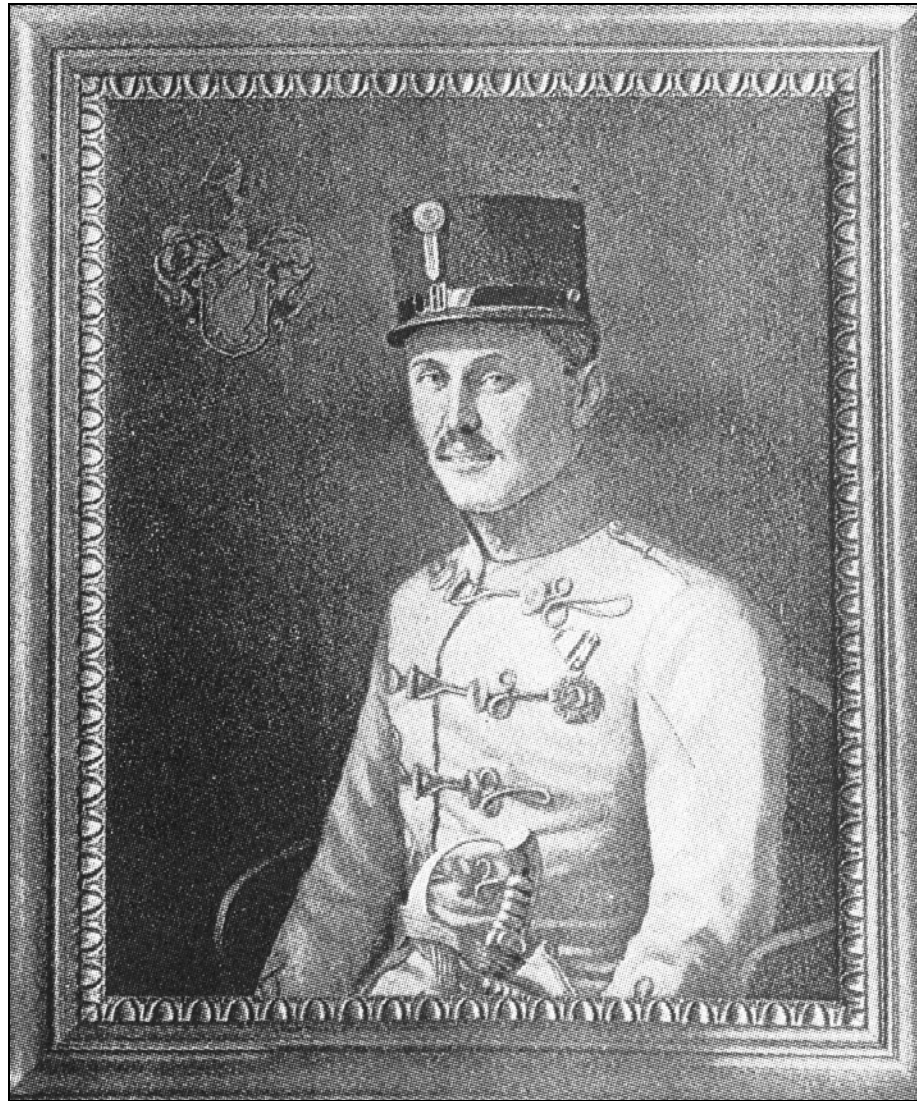

Sl. 4. Aleksandar pl. Vucetich.

Nakon umirovljenja živio je u svome ljetnikovcu na malom imanju na Plitvičkim jezerima te u selu Martijancu, između Varaždina i Ludbrega, gdje je umro 1928. godine i pokopan na mjesnom groblju.

Kao istinski hrvatski domoljub skrbio je o uporabi hrvatskoga jezika u poštama diljem Hrvatske.

Uveo je i ličku diližansu koja je prometovala od Gospića, Osika, Perušića, Lešća, Otočca, Brloga, Žute Lokve, Brinja, Jezerana, Josipdola do Ogulina. Važnost ove diližanse bila je velika – to je bila jedina veza Like sa svijetom.

Sl. 5. Dr. Vuk pl. Vucetich.

U vrijeme njegova ravnateljavanja Hrvatskim poštama sagrađeno je nekoliko poštanskih zgrada, pa je tako 1892. godine sagrađena i otvorena nova zgrada pošte na Zagrebačkome glavnom kolodvoru, a 1897. godine u Zemunu "poštanska palača" – kako su je popularno zvali.

Osim što je organizirao hrvatsku poštansku službu, gdje je ostavio dubok trag, Vučetić je bio i veliki ljubitelj prirode.

S poznatim hrvatskim intelektualcima i uglednicima toga doba osniva 1890. godine "Društvo za uređenje i poljepšavanje Plitvičkih jezera", kako bi popularizirao Plitvička jezera i sagradio hotele za ugodan boravak turista, pa je tako zaslužan i kao promicatelj hrvatskog turizma na kraju 19. stoljeća. Hrvatska je zemaljska vlada 1892. godine potvrdila pravila toga Društva. Na Plitvičkim Jezerima sagradio je 1895. godine i svoj ljetnikovac, a kao poštanski ravnatelj založio se da Plitvička jezera dobiju brzozav i telefon.

Dr. Vuk pl. Vučetić "od Brinja i Cseneja", natporučnik 10. husarske pješачke pukovnije, sin Aleksandra pl. Vucethicha - Šandora i majke Jelene pl. Davić s pridjevkom "od Turocz Szent Petera i Isztebnye", rođen je 1885. godine u Budimpešti.

Bio je oženjen barunicom Elizabetom Rauch s pridjevkom "od Nyeka", kćeri hrvatskoga bana baruna Levina Raucha. Prije Prvoga svjetskog rata bio je kotarski predstojnik u Crikvenici i Osijeku. Tijekom 1914. i 1915. godine, kao natporučnik, sudjelovao je sa svojom pukovnijom na ruskome bojištu u sklopu 10. konjaničke divizije, zajedno sa 9. i 13. mađarskom husarskom pukovnijom te s 12. ulanskom hrvatskom pukovnijom iz Osijeka.

Zajedno s navedenim postrojbama u prosincu 1914. godine sudjeluje u slavnoj bitki kod Limanove, gdje spomenute vojničke postrojbe pobjeđuju golemu i snažnu rusku vojsku.

Bio je veoma obrazovan, govorio je nekoliko svjetskih jezika, a u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske služio je kao diplomat u nekoliko država. Kao umirovljeni državni činovnik godine 1941. ponovno je reaktiviran i imenovan za generalnog konzula u Pragu.

Njegovi posjedi i posjedi njegove supruge, Martijanec u Varaždinskoj županiji i Borl u Sloveniji, kraj Ptuja, koji su bili u njihovu vlasništvu od 1919. godine, nakon Drugoga svjetskog rata su nacionalizirani.

Vuk je emigrirao u Njemačku, gdje je dobio i njemačko državljanstvo i zasluženu vojničku mirovinu i ratnu odštetu zbog ozljeda dobivenih u ratu, a stalno je s obitelji boravio u Münchenu.

Kao znanstvenik svjetskoga glasa poznat je Ivan Vučetić, koji se rodio u Hvaru, a zajedno s roditeljima emigrirao u Argentinu, gdje je radio u policiji i izumio sustav identificiranja daktiloskopijom. Njegov je izum u svijetu poznat pod nazivom "methode Vucetichienne", a danas u Zagrebu djeluje institut koji nosi njegovo ime. U znak zahvalnosti u Argentini mu je podignut spomenik, a jedan gradić u sastavu grada Buenos Airesa nosi po njemu ime Huan Vuchetich. U

rodnoj kući u Hvaru, u kojoj je proveo djetinjstvo, u znak zahvalnosti podignuta je spomen-ploča.

Branimir pl. Vuchetich "od Brinja i Cseneya" rođen u Đakovu 1942. godine. Pravnik je po struci kao i njegov otac, koji je službovao kao odvjetnik u Đakovu. Sedamdesetih godina odlazi u Njemačku, u grad Wisbaden, gdje se profesionalno bavi tenisom. Danas živi u gradu Weinböhla u Njemačkoj, gdje radi kao profesionalni tenisački trener. Živi povremeno i u Zagrebu, na Ribnjaku, gdje mu se nalazi obitelj. Gotovo cijela povijest njegove obitelji nalazi se u njegovu stanu: portreti njegovih predaka na zidovima iz kojih iščitavamo sudbine brojnih svećenika, ratnika i znanstvenika, koji su iz naraštaja u naraštaj potvrđivali plemenitu lozu svoje poznate obitelji.²⁰

Poznat je dr. Pavle pl. Vučetić, (1718. – 1771.) svećenik iz Brinja, pisac, prepošt čazmanski i kanonik križevački.

Svećenici podrijetlom iz Brinja, Ivan Vučetić (1864.-1928.), Stjepan Vučetić (1873.-1944.) i Toma Vučetić (1873.-1928.) studirali su na Teološkom učilištu u Senju, a Ivan Vučetić je završio teologiju u Budimpešti.

Svrha je ovog kratkog osvrta na podrijetlo, povijest i grbove plemićke obitelji Vučetić da saznamo više o korijenima i srodstvu ove obitelji te da mnogobrojne usmene predaje pisanom riječju otrgnemo od zaborava i prenesemo mladim generacijama. Nekoliko poznatih i istaknutih članova ove obitelji obilježilo je svojim djelovanjem cijelo jedno povijesno razdoblje, obnašajući različite državne, vojne ili crkvene dužnosti. Svi izneseni podatci o ovoj obitelji baziraju se na pisanim dokumentima, posebice na mnogobrojnim rodoslovljima koje su brižno sastavljali poznati i utjecajni članovi ovog plemićkog roda.

Izvori

Hrvatski državni arhiv Zagreb, Zbirka grbova i grbovnica
Državni arhiv Zadar, Matice krštenih, vjenčanih i umrlih grada Hvara
Biskupski arhiv Senj, FB broj 39., Status Animorum in Curat Capellanata Stajnicensi existentium conscriptus per me Marcum Mesich loci curatorem, Anno Domini 1768.

²⁰ U obiteljskom arhivu gospodina Branimira Vučetića iz Zagreba nalazi se rodoslovlje Vučetića koje napisao puk. Nikola Rukavina iz Ogulina g. 1823., portreti istaknutih članova obitelji, preslika testamenta bosanskoga kneza i kopljanika Pribislava Vučetića, kratko rodoslovlje hvarskih i velolučkih Vučetića, autora književnika Šime Vučetića, i životopis Nikole pl. Vucheticha na njemačkom jeziku iz 1830. godine, autora Tomasa pl. Vucheticha te i drugi dokumenti važni za plemićku obitelj Vučetić s pridjevima "de Brin" i "de Cesnya".

Iz životopisa Nikole pl. Vucethicha doznajemo da je bio dvorski kapelan i apostolski protonotar na dvoru carice -kraljice Marije Terezije, njezin osobni ispovjednik te da je sudjelovao i na krunjenju cara Franje Lotarinškog, supruga carice Marije Terezije u Frankfurtu.

Archivio Stato di Venezia, Arhivio notario, Not. Pini Nikolo (78., 1.)

Periodični izvještaj Centra za zaštitu baštine Općine Hvar, broj 13., od 30. travnja 1969. godine

Obiteljski arhiv Branimira pl. Vučetića iz Zagreba:

- Testament Prbislava Vučetića iz 1475.

- Plemićko pismo Pavla pl. Vučetića iz 1753.

- Aleksandar Šandor Vučetić, Rodoslovlje Vučetića iz Brinja i Cesnya (Čeneja) iz 1921.

- Nikola pl. Rukavina, Rodoslovlje Vučetića, Ogulin, 1823.

- Šime Vučetić, Rodoslovlje Vučetića iz Hvara i Korčule

- Fotografije poznatih Vučetića sa životopisom

Obiteljski arhiv pok. Fedora pl. Vučetića iz Zagreba i njegovih potomaka

Literatura

Ive BAŠIĆ, *Rodoslovlje Vučetića iz Vira*, Općina Vir, Vir, 2004.

Ivan BOJNIČIĆ, *Der Adel von Kroatien und Slavonien*, Nürnberg, 1899.

Friedrich HEYER von ROSENFELD, *Der Adel des Königreichs Dalmatien*, Nürnberg, 1873. (pretisak, Golden Marketing Zagreb)

Stjepan KOŽUL, Prilog o kanoniku Stjepanu Vučetiću, časopis *Tkalčić*, Zagreb, 2003, 295-303.

Stjepan KR PAN, *Brinjski kraj u prošlosti i sadašnjosti*, Zavičajno društvo Brinjaka "Sokolac" Zagreb, Zagreb, 1995.

Stjepan KR PAN, *Vila Velebita*, Zagreb, 1997, 4.

Enver LJUBOVIĆ, *Gradski i plemićki grbovi Senja*, vlastita naklada, Senj, 1998.

Enver LJUBOVIĆ, *Grbovi plemstva Gacke i Like*, IK "Adamić", Rijeka, 2001.

Enver LJUBOVIĆ, *Grbovi plemstva Like, Gacke i Krbave*, Megrad, Zagreb, 2003.

Stjepan PAVIČIĆ, Seobe i naselja u Lici, *Zbornik za narodni život i običaje*, knjiga 41, JAZU, Zagreb, 1962.

Hrvoje SALOPEK, *Rodovi Ogulinsko-modruške udoline*, MH Ogulin, Centar za kulturu, Ogulin, Hrvatska Matica iseljenika, Zagreb, 1999.

Petar ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatska prezimena*, Golden Marketing, Zagreb, 1995.

Aleksandar Šandor VUČETIĆ, pl. (neobjavljeni rukopis), *Rodoslovlje stare hrvatske plemenite obitelji Vuchetich*, Plitvička jezera, 1921.

Tomas VUCHETICH, pl., *Životopis Nikole pl. Vucheticha, dvorskog kapelana, apostolskog protonotora, diplomate i pisca*, Zagreb, 1830. (neobjavljeni rukopis na njemačkom jeziku)

DOM I SVIJET, 3, 1892, str. 1.

Novine, Zagreb, broj 165. od 11. prosinca 1944, str. 8.

DIE BRINJER UND SENJER ADELSFAMILIE VUČETIĆ-VUCHETICH

Zusammenfassung

Der Autor in diesem Artikel beschreibt durch ein paar Jahrhunderte die Geschichte der bekannten Brinjer und Senjer Adelsfamilie Vučetić, die in den historischen Dokumenten in verschiedenen Formen der Familiennamen erscheint: Vuchetich, Vuczetich, Wutschetisch und Vučetić. Diese Familie erscheint sich in historischen Dokumenten noch in der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts im mittelalterlichen bosnischen Staat.

Der Autor spricht über die Herkunft, über das älteste Andenken der Familie, die Ausbreitung und allmähliche Entvölkering und Orte, wo die heute leben, über die Adelswappen und die bekanntesten und hervorragenden Mitglieder dieser Brinjer und Senjer Adelsfamilie.

Viele Mitglieder dieser Familie, wegen verschiedener Verdienste, meistens der Militärverdienste, erwarben den Adel und das Wappen mit Beinamen "de Brin" und "de Cceny". Viele Mitglieder dieser Familie aus Brinje besiedelten auch am Anfang des 19. Jahrhunderts das Gebiet der Stadt Ceseney (Čenej) in der Nähe von Temesvar in Rumänien.

Bis heute sind drei Familienwappen bekannt, das älteste Wappen ist von Pribislav Vučetich aus dem Jahre 1475, danach das Wappen von Radman Vuchetich aus dem Jahre 1569 und das Wappen aus 1652, beziehungsweise das Wappen vom Wappenbrief aus dem Jahre 1753.

Außer den Wappen bringt Autor auch ein paar andere Dokumente: Testament von Pribislav Vučetić, Erlaubnis vom General Herbeerstein dem Fürsten von Brinje Pavle Vučetić, Familienforschung der Familie Vučetić aus 1823, Lebenslauf vom Adeligen Nikola Vučetić, Wappenbrief aus dem Jahre 1753 und ein paar Fotos der hervorragenden und bekanntesten Mitglieder dieser Adelsfamilie.

BRINJE AND SENJ NOBLE FAMILY VUČETIĆ – VUCHETICH

Summary

In this article the author describes the history of the famous noble family Vučetić from Brinje and Senj through few centuries of history. This family was mentioned in historical documents in different forms: Vuchetich, Vuczetich, Wutschetisch and Vučetić. The family appeared in historical documents in the second half of the 15th century in medieval Bosnian state.

The author introduces us with their origins; the oldest mentions of the family, movements and emigrations, as well as the places where they live today, their family heraldic signs and the most famous and most eminent members of this Brinje and Senj noble family.

Many members of this family received nobility and coats of arms with names 'de Brini' and 'de Cesney' because of their merits, mostly as soldiers. In the 19th century many members of this family moved to Brinje from the town Cseney near Timisoara in Romania.

Today we know about three heraldic signs of this family. The oldest is the coat of arms of Pribislav Vučetich from 1475, then the coat of arms of Radman Vuchetich from 1569 and then coat of arms from 1652 and lastly a coat of arms from 1753.

Besides the coats of arms the author has some other documents: testament of Pribislav Vučetić, permission of the General Herberstein to Brinj captain Pavle Vučetić, genealogy of Vučetić family from 1823, biography of Nikola nobleman Vučetić, document about herald sign from 1753 and some photographs of the most eminent and most famous members of this noble family.